

Список літератури

1. Антонеллі, А., Фрай, К., Сміт, Р. Дж., Еде*, Дж., Говертс, ... Зунтіні, АР (2023). *Стан рослин і грибів у світі 2023*. Королівський ботанічний сад, Кью. URL: 10.34885/wnwn-6s63
2. Трубачева С., Кравчук О. Досвід дослідної діяльності – основа формування предметних природознавчих компетенцій учнів / С.Трубачева, О.Кравчук // Біологія і хімія в школі. – 2006. – № 1. – С. 16-17.
3. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науководослідницької діяльності: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: ЗнанняПрес, 2002. – 295 с.

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА СТРАТЕГІЯ НА ОСНОВІ НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

Титаренко В.М.

Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка,
м. Полтава

Наукова спадщина, надзвичайно ґрунтовні та особливі праці В.І. Вернадського сьогодні відіграють великого значення для формування людської діяльності, яка здатна вплинути на природу на планеті Земля в цілому.

Вчений гуманіст, природодослідник В.І. Вернадський стверджував: «Ми підходимо до великого перевороту в житті людства, з яким не можуть зрівнятися всі інші раніше пережиті. Недалекий час, коли людина одержить у свої руки атомну енергію, таке джерело сили, яке дасть їй можливість будувати все життя, як вона захочу. Це може трапитися в найближчі роки, може трапитися через століття. Але ясно, що це повинно бути. Чи зможе людина скористатися цією силою, направити її на добро, а не на самознищення? Чи доросла вона до вміння використати ту силу, що неминуче повинна дати їй наука» [2, с.19].

В.І. Вернадський підкреслював, що людина вперше реально зрозуміла, що вона – житель планети й може, повинна мислити і діяти в новому аспекті, не лише особи, сім'ї або роду, держав або їх союзів, а й у планетарному аспекті.

Людство планети потерпає від різних катастроф ХХ століття (згадаємо і трагедію на Чорнобильській атомній електростанції), все це свідчить про те, що людина ще у повному обсязі не використовує досягнення науки для забезпечення стабільного розвитку біосфери.

На вченні Вернадського В.І. про біосферу ґрунтуються всі сучасні дослідження на збереженні високоінформаційного способу життя суспільства, що зможе організувати своє існування у злагоді з природним середовищем.

В історії людського суспільства природничо-наукова концепція В.І. Вернадського має міжнародне видання, яка є основою великої кількості різноманітних теоретичних і практичних досліджень, а особливо це стосується здоров'язбережувальної стратегії виживання сучасного людства.

Як уже відзначали, що головним осередком природничо-наукової концепції В.І. Вернадського є вчення про біосферу, тобто область життя. Основою дослідження відомого вченого про біосферу є теорія живої речовини, в якій було обґрунтовано основні питання: походження життя на землі й закономірності життєдіяльності та еволюційного розвитку.

В.І. Вернадський відзначав виключно основне значення людини. Він писав, що людина глибоко відрізняється від інших організмів за своєю дією на навколишнє середовище. Ця різниця, яка була великою від самого початку, стала величезною з плином часу.

Фундатор учення про біосферу та її еволюцію академік Вернадський В.І. у своєму вченні відкрив вплив людини на природне середовище та перехід біосфери в її новий стан – ноосферу, в якій людська діяльність стає вирішальною в її розвитку. Антропологічний вплив на сьогоденному етапі розвитку суспільства залишається стійким що призводить до вимирання видів, як рослинного, так і тваринного світу, порушення лісових зон, сильної ерозії ґрунтових масивів, природних і техногенних катастроф - Куренівська трагедія (1961 рік), аварія на Чорнобильській АЕС (1986 рік), підриг Каховської ГЕС (2023 рік).

Людина сьогодення повинна навчитися пристосовуватися до природного навколишнього середовища, усвідомлювати свою роль у створенні ноосфери.

Перед учителями різних спеціальностей одним із головних завдань є виховання підростаючого покоління у розумному ставленні до всього, що його оточує.

Уже десятиріччя у освітній діяльності як шкільних колективів, так і закладів вищої освіти широко використовується метод проєктів. Цей метод виник ще у 1920-і роки в США, який був розроблений американським філософом і педагогом Д. Д'юї та його учнем В.Г. Кілпатриком, які впроваджували створювати навчання та виховання учнів через діяльність їх відповідно до інтересів.

Таким чином, проєктна технологія це науково-обґрунтована технологія, яка базується на знаннях педагогіки, психології, соціології, етики та проходить на основі педагогіки співробітництва, принципі суб'єкт- суб'єктної взаємодії вчителя з учнями, здобувача вищої освіти з викладачем, і у зв'язку з вище означеним відбувається особисте зростання учня, студента, формування його свідомості, розвиток творчого індивідуального інтересу.

Академік В.І. Вернадський невідкладним завданням вважав поширення освіченості, вірив у велику виховну та перетворюючу дію «всякого знання, особливо наукового». Основні напрямки програми, яка включала освітню діяльність, була запропонована за такими напрямками: - мобільність освітньої системи; - демократизація освіти, її гуманістична спрямованість; -

інтернаціоналізація освіти; - загальна доступність освіти; - безперервність освіти; - узгодженість усіх ланок освітньої системи, органічний зв'язок різних ступенів освіти; - розуміння університету як освітньо-наукового закладу; - зв'язок вищої школи з громадськими, державними та приватними установами [1, с.3-4].

Учений у своїй науковій спадщині застерігав: «Вчені не повинні закривати очі на можливі наслідки їх наукової роботи, наукового прогресу. Вони повинні себе почувати відповідальними за наслідками їх відкриттів. Вони мають пов'язувати свою роботу з кращою організацією всього людства» [3, с.19].

Наукова спадщина академіка В.І. Вернадського є яскравим прикладом гармонійного поєднання відносин суспільства і природи, перспективною ефективною здоров'язбережувальною концепцією. Ідеї видатного вченого надзвичайно актуальні у сьогоденні, ними необхідно користуватися для подальших наукових досліджень, збагачуючи сучасним змістом. В.І. Вернадський – видатний учений, зразок справжньої людини і є прикладом для наслідування, створивши величезний науковий спадок, яким будуть користуватися ще багато-багато років.

Список літератури:

1. Машкіна С.В. Науково-педагогічна спадщина В.І. Вернадського: у пошуках нової парадигми освіти. Постметодика. 2000.- № 2(28). – С.2-6.
2. Вернадський В.І. Вибрані праці. – К. -1969.- С.19.

НАУКОВА СПАДЩИНА АКАДЕМІКА І. В. ВЕРНАДСЬКОГО У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОСТІ

Титаренко В.П., Срібна Ю.А.

Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка,
м. Полтава

Володимир Іванович Вернадський – учений природодослідник, який відомий в усьому світі своїм вченням про біосферу, володів надзвичайно гуманістичними знаннями, вирішуючи суспільні та наукові проблеми.

Вся наукова спадщина великого вченого ввійшла не лише до наукового доробку країни, а й до скарбниці світових наукових досліджень.

Відзначаючи походження В. Вернадського необхідно відзначити, що рід Вернадських мав українське козацьке коріння, адже його батько Іван Вернадський був професором Київського університету св. Володимира.

Дитячі та юнацькі роки пройшли у Харкові. Навчаючись в університеті він був членом експедиції з ґрунтознавства, керівником якої був В. Докучаєв. Матеріали цих досліджень були покладені в основу перших наукових досліджень у подальшому майбутнього вченого – природознавця.

По завершенні 1917 року В. Вернадський переїхав у Полтаву, а попередньою на знак протесту проти репресій царського уряду подав у відставку та придбав ділянку землі у селі Шишаках на Полтавщині. З 1918